

ВІДГУК

рецензента кандидата економічних наук,
доцента ПКУЛІНОЇ Олени Вікторівни

на дисертаційну роботу Тараненка Артема Сергійовича

на тему: «**Стратегічне управління економічним розвитком приватних промислових підприємств в умовах системних трансформацій економіки**»,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Актуальність обраної теми дослідження

Функціонування приватних промислових підприємств в сучасних умовах супроводжується необхідністю постійного реагування на структурні зміни економічного середовища, посилення нестабільності ринкових процесів та зростання вимог до ефективності управлінських рішень. Підприємства промислового сектору змушені одночасно забезпечувати економічну стійкість, підтримувати конкурентні позиції та адаптувати власні механізми розвитку до нових умов господарювання. Це актуалізує потребу у вдосконаленні підходів до стратегічного управління, здатних забезпечити не лише стабільність функціонування, але й довгостроковий економічний розвиток підприємств.

Особливого значення набуває питання формування ефективної системи стратегічного управління розвитком приватних промислових підприємств у контексті трансформаційних процесів, що відбуваються в економіці України. Складність сучасних викликів потребує від підприємств використання комплексних управлінських підходів, орієнтованих на прогнозування ризиків, підвищення адаптивності, забезпечення стратегічної гнучкості та ефективне використання ресурсного потенціалу. За таких умов традиційні управлінські моделі вже не повною мірою відповідають потребам сучасного промислового сектору, що зумовлює необхідність розроблення нових теоретико-методичних підходів до стратегічного управління економічним розвитком підприємств.

Актуальність дисертаційної роботи Тараненка Артема Сергійовича полягає у спрямованості дослідження на вирішення важливої науково-практичної проблеми — формування цілісного механізму стратегічного управління економічним розвитком приватних промислових підприємств в умовах системних економічних трансформацій. У роботі особлива увага приділена питанням забезпечення стійкості підприємств, підвищення результативності стратегічних рішень та створення інструментарію оцінювання ефективності реалізації стратегій розвитку.

Важливість обраної тематики також визначається недостатнім рівнем наукового опрацювання питань інтеграції сучасних методів стратегічного планування, моделювання та оцінювання результативності розвитку промислових підприємств у єдину систему управління. Існуючі наукові підходи потребують подальшого вдосконалення з урахуванням сучасних економічних тенденцій, особливостей функціонування приватного сектору та необхідності забезпечення його конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі.

Таким чином, дисертаційна робота Тараненка А.С. є своєчасною та актуальною як з наукової, так і з практичної точки зору. Запропоновані у дослідженні теоретичні положення, методичні підходи та практичні рекомендації спрямовані на підвищення ефективності стратегічного управління економічним розвитком приватних промислових підприємств, що визначає значущість отриманих результатів для розвитку сучасної економічної науки та практики управління підприємствами.

Привітання до
назової спеціалізації
ради 13750
Тараненка А.С.
05.06.2024р
М.П.

Зв'язок теми дослідження з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Тараненка Артема Сергійовича виконана з урахуванням і відповідно до основних положень Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019), Плані Ukraine Facility 2024-2027 (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р), Національної економічної стратегії України до 2030 року (Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179), Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України до 2030 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1351-р.), Плану відновлення України (Постанова Кабінету Міністрів України від 18 липня 2023 року № 731-2023-п).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій

Наукові положення, методичні підходи та практичні рекомендації, представлені у дисертаційній роботі, характеризуються високим рівнем обґрунтованості та достовірності. Отримані результати базуються на сучасних концепціях стратегічного управління промислово-виробничими підприємствами, які були всебічно досліджені, систематизовані та критично переосмислені автором у межах проведеного наукового дослідження. У роботі використано як класичні праці вітчизняних і зарубіжних учених, так і сучасні наукові підходи, що дозволило поглибити та вдосконалити існуючі теоретичні засади стратегічного управління розвитком підприємств.

Достовірність результатів дослідження забезпечується застосуванням комплексу сучасних методів наукового пізнання, зокрема методів економічного та статистичного аналізу, синтезу, порівняльного аналізу, індукції, моделювання, монографічного методу, методу віртуального ознайомлення, графічного, системного та логічного методів. Використаний інструментарій є цілком релевантним поставленій меті та завданням дисертаційної роботи, що забезпечило належний рівень аргументованості отриманих висновків і рекомендацій.

Важливою перевагою дослідження є системність викладу матеріалу та логічна послідовність структури роботи. Побудова дисертації повністю відповідає поставленій меті, а сформовані завдання взаємопов'язані між собою та спрямовані на комплексне вирішення наукової проблематики. Кожне із визначених завдань сприяло отриманню конкретних науково обґрунтованих результатів, що свідчить про цілісність і завершеність проведеного дослідження.

Обґрунтованість висновків підтверджується не лише теоретичними узагальненнями, а й практичними напрацюваннями, наведеними у дисертації. Запропоновані рекомендації мають логічний характер, послідовно викладені та можуть бути використані у практиці стратегічного управління приватними промисловими підприємствами в умовах нестабільного економічного середовища.

У першому розділі «Теоретичні основи розробки стратегії економічного розвитку приватних підприємств» розглянуто теоретичні засади стратегічного управління підприємствами (с. 24-38), що дозволило визначити ключові тенденції розвитку сучасного стратегічного менеджменту, окреслити напрями забезпечення сталого розвитку підприємств та виокремити особливості стратегічного управління інноваційним розвитком промислових підприємств. Також досліджено моделі економічного розвитку та можливості їх адаптації до умов функціонування приватних індустріальних підприємств (с. 38-60). Значну увагу приділено аналізу сучасних підходів та інструментів стратегічного планування в контексті сталого розвитку (с. 60-76), що дало можливість сформулювати Дорожню мапу інтегрованого підходу до стратегічного планування та забезпечити комплексність аналізу стратегій економічного розвитку приватних індустріальних підприємств.

У другому розділі «Аналітико-методична платформа стратегічного управління розвитком приватних промислових підприємств в умовах турбулентності» здійснено комплексний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності приватних промислових підприємств як основи стратегічного управління їх розвитком (с. 79-95). Це дозволило визначити факторно-наслідкові детермінанти трансформації розвитку промислових підприємств України (с. 84), сформулювати узагальнену структуру моделі стійкості для підприємств України (с. 86), а також побудувати матрицю стратегічних ризиків конкурентної ППП України (с. 94). У межах розділу проведено ідентифікацію та систематизацію стратегічних факторів розвитку приватних промислових підприємств і сформовано систему індикаторів їх оцінювання (с. 95–116). Важливим результатом є моделювання та оптимізація стратегічних параметрів розвитку приватного промислового підприємства (с. 116-137), побудова матриці стратегічних альтернатив для АТ «Дніпровський стрілочний завод» (с. 126), а також розроблення Стратегічної карти розвитку АТ «Дніпровський стрілочний завод» в умовах воєнної економіки (с. 134). Крім того, автором запропоновано організаційно-економічний механізм стратегічного управління розвитком приватних промислових підприємств (с. 138-147).

У третьому розділі «Реалізація стратегії економічного розвитку приватного промислового підприємства» визначено стратегічні орієнтири розвитку підприємства (с. 153-164) та здійснено їх ранжування (с. 161), що дало змогу встановити пріоритетність і часові горизонти реалізації стратегічних цілей. Це створило підґрунтя для ефективного розподілу ресурсів та послідовного впровадження управлінських рішень. У роботі обґрунтовано вибір стратегічних рішень та інструментів їх реалізації (с. 165-175), а також побудовано міні-модель вибору оптимального проекту розвитку АТ «Дніпровський стрілочний завод» з урахуванням вагомості впливу на стратегічні орієнтири (с. 170). Значну практичну цінність має сформований інструментарій реалізації та оцінювання результативності стратегії розвитку приватного промислового підприємства (с. 175-196). Зокрема, побудовано структурно-логічну модель реалізації та оцінювання результативності стратегії економічного розвитку ППП (с. 177), запропоновано систему оцінювання результативності стратегії економічного розвитку ППП (с. 179), а також сформовано узагальнені інтегральні показники (с. 182–183).

Результати дисертаційної роботи узагальнено у висновках, які є логічними, аргументованими та достовірними. Вони повною мірою відображають виконання поставлених завдань і підтверджують досягнення мети дослідження.

Отже, проведений аналіз дисертаційної роботи Тараненка А.С. свідчить про успішне вирішення поставлених завдань та досягнення визначеної мети дослідження, що дозволяє розглядати дисертацію як завершену наукову кваліфікаційну працю. У роботі запропоновано авторський підхід до стратегічного управління економічним розвитком приватних промислових підприємств в умовах системних трансформацій економіки у межах єдиного замкненого управлінського циклу, орієнтованого на забезпечення результативності, стійкості та здатності підприємств протидіяти ризикам і викликам сучасного економічного середовища. Отримані результати базуються на розширених теоретичних положеннях, що знайшли своє практичне відображення у розробленому теоретико-методичному забезпеченні та прикладних рекомендаціях, які мають наукову новизну та практичну цінність для подальшого розвитку систем стратегічного управління приватними промисловими підприємствами. Крім того, результати проведеного дослідження мають прикладне значення та можуть бути використані у діяльності приватних промислових підприємств під час формування стратегій економічного розвитку, удосконалення систем стратегічного планування та підвищення ефективності управлінських рішень. Практична спрямованість запропонованих рекомендацій, їх адаптивність до сучасних умов господарювання та орієнтація на забезпечення довгострокової стійкості підприємств підтверджують доцільність впровадження отриманих результатів у практику управління промисловими підприємствами України.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Основні наукові результати дослідження отримані автором особисто та характеризуються належним рівнем наукової новизни, серед яких доцільно виокремити такі:

вперше:

– розроблено методичний підхід до оцінювання результативності стратегії економічного розвитку приватного промислового підприємства, який виконується за дев'ятьма етапами та базується на багаторівневій системі інтегральних показників, нормуванні індикаторів, формуванні трьох узагальнених інтегральних показників та композитного інтегрального індексу для удосконалення моніторингу та адаптивного коригування стратегії, що базується на інтегрованій тріаді структурно-логічних моделей та забезпечує кількісне порівняння стратегічних альтернатив і підвищення обґрунтованості управлінських рішень (с.175-196). Запропонований методичний підхід вирізняється комплексністю та практичною спрямованістю, оскільки забезпечує можливість системного контролю за результативністю стратегічного розвитку підприємства. Його застосування сприяє своєчасному виявленню проблемних аспектів реалізації стратегії та формуванню більш ефективних механізмів управлінського реагування. Додатковою перевагою підходу є можливість його адаптації до специфіки діяльності різних промислових підприємств залежно від умов функціонування та рівня ризиковості зовнішнього середовища.

удосконалено:

– теоретико-методичні засади формування та функціонування організаційно-економічного механізму економічним розвитком приватних промислових підприємств, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на інтеграції чотирьох блоків (аналітичного, цільового, управлінського та інструментального) у замкнений адаптивний цикл із зворотним зв'язком та сценарним підходом, орієнтований на баланс параметрів функціонування «ефективність-стійкість-розвиток», а також застосування багатофакторної системи інтегральних показників, інтеграцію цифрових рішень та інструментів ризик-менеджменту з врахуванням воєнно-кризових детермінант розвитку, забезпечення синергетичної взаємодії економічних, інноваційних і соціально-кадрових складових механізму, що підвищує обґрунтованість та прикладну придатність інструментарію стратегічного управління (с. 138-147). Удосконалений механізм має важливе значення для забезпечення стабільності та результативності функціонування підприємств у складних економічних умовах. Поєднання адаптивного підходу, цифрових інструментів та ризик-орієнтованого управління дозволяє підвищити ефективність стратегічного планування та оперативність реагування на зовнішні виклики. Водночас практична реалізація запропонованого механізму сприятиме підвищенню рівня економічної безпеки та конкурентоспроможності приватних промислових підприємств.

– організаційно-економічний інструментарій вибору оптимального проєкту економічного розвитку приватного промислового підприємства, який, на відміну від існуючих, поєднує багатокритеріальне оцінювання альтернатив із формалізованою процедурою їх відбору та інтеграцією процесів цілевизначення, оцінювання і вибору у єдиному управлінському контурі, що базується на параметрах тріадної моделі «ефективність-стійкість-ризик» із врахуванням вагомості впливу інтегральних компонент на стратегічні орієнтири економічного розвитку виробничо-економічної системи, а також на матриці коефіцієнтів еластичності впливу факторів (виробничої спроможності, інноваційно-цифрового розвитку, стійкості та інтегрального ризику) на результуючі показники діяльності підприємства (с.165-175). Запропонований інструментарій дозволяє забезпечити більш об'єктивний та науково обґрунтований вибір стратегічних альтернатив розвитку підприємства. Його використання сприяє мінімізації стратегічних ризиків, підвищенню ефективності використання ресурсів та покращенню якості управлінських рішень. Крім того, інтеграція багатокритеріального оцінювання забезпечує можливість врахування як кількісних, так і якісних параметрів під час вибору проєктів розвитку.

– концептуальні засади інструментарію стратегічного планування на основі структуризації його відповідно до класифікації типів інструментів, а також комплексного аналізу інтегрованого, адаптованого та інноваційного підходів, які поєднують економічні, екологічні та соціальні аспекти. На відміну від відомих підходів, запропоноване групування інструментів сприятиме підвищенню ефективності вибору методів управління, що, своєю чергою, дозволить приватним індустріальним підприємствам більш адаптивно реагувати на зміни зовнішнього середовища та забезпечувати сталий розвиток (с.60-76). Удосконалення концептуальних засад стратегічного планування створює підґрунтя для формування більш гнучкої та ефективної системи управління розвитком підприємства. Запропонований підхід забезпечує узгодження стратегічних цілей із сучасними вимогами сталого розвитку та сприяє підвищенню результативності управлінських процесів. Важливим аспектом є також можливість використання запропонованого інструментарію для підвищення адаптивності підприємств до довгострокових структурних змін економічного середовища.

Набуло подальшого розвитку:

– методико-прикладний підхід стратегічного управління економічним розвитком приватного промислового підприємства, який, на відміну від відомих, передбачає формування оптимального портфеля стратегічних проектів на основі інтегральних показників ефективності, ризику та ресурсних обмежень; поєднання економіко-математичного моделювання з багатокритеріальним вибором альтернатив; використання критерію «ефективність–ризик–ресурсна забезпеченість» та аналізу чутливості, що забезпечує підтвердження адекватності моделі та її практичну придатність (с.116-137). Подальший розвиток цього підходу дозволяє підвищити якість стратегічного управління та забезпечити більш раціональне формування портфеля стратегічних проектів підприємства. Поєднання методів моделювання та багатокритеріального аналізу створює умови для підвищення точності прогнозування та ефективності стратегічного планування. Додатково запропонований підхід сприяє оптимізації використання фінансових, виробничих та інноваційних ресурсів підприємства.

– понятійно-категоріальний апарат теорії стратегічного управління розвитком підприємств, який уточнено через авторське трактування «системи стратегічних цілей стійкості та резильєнтності» як інтегрованої сукупності взаємоузгоджених цілей, критеріїв та індикаторів, що забезпечує оцінювання результативності розвитку підприємства з урахуванням його стійкості та здатності протидіяти ризикам і загрозам, розширюючи аналітичні можливості стратегічного управління приватними промисловими підприємствами (с.153-159). Розвиток понятійно-категоріального апарату сприяє поглибленню теоретичних основ стратегічного управління та уточненню сучасного розуміння стійкості підприємств. Запропоноване авторське трактування дозволяє більш комплексно оцінювати результати економічного розвитку підприємства в умовах нестабільності та ризиковості зовнішнього середовища. Це також створює підґрунтя для подальших наукових досліджень у сфері стратегічного управління резильєнтністю промислових підприємств.

– організаційно-методичні доміанти вибору стратегічних рішень економічного розвитку приватного промислового підприємства, які базуються на: інтеграції класифікації стратегічних рішень, оцінювання очікуваних результатів та багатокритеріального відбору альтернатив за параметрами «Result-Resilience-Resistance»; поєднанні процесів цілевизначення, вибору та оцінювання у єдиному управлінському контурі; розширенні критеріальної бази стратегічного вибору; формалізації процедури відбору проектів і апробації через міні-модель, що підвищує обґрунтованість управлінських рішень (с. 153-164). Запропоновані організаційно-методичні доміанти забезпечують підвищення ефективності процесу прийняття стратегічних рішень. Їх використання дозволяє мінімізувати негативний вплив невизначеності на результати діяльності підприємства. Практична апробація запропонованих підходів підтверджує їх доцільність та можливість використання у системі стратегічного управління приватних промислових підприємств.

Теоретична цінність і практична значущість результатів дослідження

Теоретична значущість результатів дисертаційного дослідження полягає у розвитку та поглибленні наукових засад стратегічного управління економічним розвитком приватних промислових підприємств. У роботі сформовано цілісне наукове підґрунтя, яке охоплює сучасні концептуальні положення, організаційно-економічний механізм, інноваційні підходи, моделі та методичний інструментарій забезпечення ефективного стратегічного управління в умовах системних трансформацій економіки. Запропонований підхід базується на єдиному замкненому управлінському циклі, орієнтованому на забезпечення результативності, стійкості та здатності підприємств ефективно протидіяти ризикам і зовнішнім викликам.

Особливу цінність становить комплексний характер дослідження, у межах якого поєднано теоретичні, методичні та прикладні аспекти стратегічного управління. Це дозволило сформуванню сучасний науково-методичний інструментарій, здатний забезпечити підвищення ефективності управлінських рішень, удосконалення стратегічного планування та посилення адаптивності приватних промислових підприємств до змін економічного середовища. Запропоновані автором підходи можуть слугувати основою для подальших наукових досліджень у сфері стратегічного управління та розвитку промислових підприємств.

Практична значущість отриманих результатів підтверджується їх апробацією та впровадженням у діяльність приватних індустріальних підприємств, органів місцевого самоврядування та закладів вищої освіти. Зокрема, класифікацію стратегічних факторів розвитку впроваджено у діяльність ТОВ «Завод Трансмаш» (акт впровадження від 9 квітня 2026 року). Прикладні положення та практичні рекомендації щодо формування і реалізації організаційно-економічного механізму стратегічного управління економічним розвитком приватних промислових підприємств впроваджено в діяльність АТ «Дніпровський стрілочний завод» (акт впровадження № 02-80 від 10 квітня 2026 року).

Концептуальні засади інструментарію стратегічного планування знайшли практичне застосування у діяльності ТОВ НВП «АТТРАНС» (акт впровадження від 8 квітня 2026 року), а методичний підхід до оцінювання результативності стратегій економічного розвитку впроваджено в АТ «Кременчуцький сталеливарний завод» (акт впровадження від 31 березня 2026 року). Організаційно-економічний механізм стратегічного управління економічним розвитком приватних промислових підприємств замкненого формату впроваджено в діяльність ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» (акт впровадження № Б-11 від 30 березня 2026 року).

Важливим підтвердженням практичної цінності дисертації є впровадження науково-методичного підходу до формування системи стратегічних цілей, організаційно-економічного інструментарію вибору оптимальних проєктів розвитку, системи реалізації та моніторингу результативності стратегії економічного розвитку, а також практичних рекомендацій щодо впровадження організаційно-економічного механізму стратегічного управління у діяльність регіональної філії «Придніпровська залізниця» АТ «Укрзалізниця» (відгук про впровадження від 9 квітня 2026 року). Окремі результати та пропозиції дисертаційного дослідження можуть бути використані у законотворчій діяльності Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (довідка про впровадження від 22 квітня 2026 року), що свідчить про високий рівень актуальності та суспільної значущості отриманих результатів.

Теоретичні та практичні положення дисертації також активно використовуються в освітньому процесі Українського державного університету науки і технологій під час викладання дисциплін «Антикризовий менеджмент», «Бізнес-аналітика» та «Сталий розвиток» (Акт про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 13.04.2026 р.). Це підтверджує науково-методичну цінність роботи, її актуальність для підготовки сучасних фахівців у сфері менеджменту та можливість практичного використання результатів дослідження у навчальній і науковій діяльності.

Повнота викладення основних результатів в опублікованих працях

Основні наукові результати та ключові положення дисертаційного дослідження висвітлені у повному та належному обсязі в опублікованих працях автора. За результатами виконаної роботи здобувачем підготовлено та опубліковано 13 наукових праць, серед яких 3 статті у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та/або Web of Science Core Collection, 2 статті у фахових наукових виданнях України, а також 8 тез наукових доповідей. Опубліковані роботи характеризуються належним науковим рівнем і відображають основні положення та результати дослідження, представлені у трьох розділах дисертації. У них комплексно розкрито ключові наукові здобутки автора, що свідчить про системність і послідовність наукового опрацювання обраної проблематики. У публікаціях, підготовлених у співавторстві, чітко визначено особистий внесок здобувача, який полягає у формуванні та обґрунтуванні результатів, що безпосередньо відносяться до теми дисертаційного дослідження.

Варто відзначити, що всі наукові публікації підготовлено з дотриманням принципів академічної доброчесності, що підтверджує їх наукову коректність та надійність отриманих результатів. Це свідчить про відповідальний підхід автора до представлення результатів дослідження та їх наукового оформлення. Під час оприлюднення результатів дослідження повністю дотримано вимоги пунктів 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради, затвердженого Постановою КМУ № 44 від 12.01.2022 р., що додатково підтверджує достатність, повноту та належний рівень апробації опублікованих результатів дисертаційної роботи.

Структура та зміст дисертаційної роботи

Дисертаційна робота побудована за класичною науковою структурою та складається з анотації, змісту, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків, у яких наведено довідки про впровадження отриманих результатів дослідження. Загальний обсяг дисертації становить 240 сторінок, із яких 191 сторінка припадає на основний текст. Робота містить 49 таблиць, 13 рисунків та 2 додатки. Список використаних джерел охоплює 142 найменування, що свідчить про ґрунтовне опрацювання наукової літератури та широкої інформаційної бази дослідження.

За змістовим наповненням дисертація Тараненка А.С. відповідає вимогам Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 073 «Менеджмент», а також повною мірою узгоджується з напрямками досліджень освітньо-наукової програми «Менеджмент». Побудова дисертаційного дослідження характеризується логічністю та послідовністю викладу матеріалу. Структура роботи є цілісною, взаємопов'язаною та підпорядкованою досягненню поставленої мети й виконанню визначених завдань дослідження. Назви розділів і підрозділів відповідають тематиці дисертації, а їх зміст забезпечує комплексне розкриття обраної наукової проблематики.

Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Тараненка Артема Сергійовича підготовлена українською мовою відповідно до чинних вимог щодо оформлення наукових праць. Текст дослідження викладено у науковому стилі з дотриманням академічної термінології, логічності, послідовності та належного рівня грамотності. Робота характеризується цілісністю змісту, структурною впорядкованістю та взаємоузгодженістю окремих її складових.

Представлені у дисертації наукові положення, висновки, рекомендації та пропозиції є аргументованими й належним чином обґрунтованими. Їх достовірність підтверджується використанням відповідного методичного апарату, статистичних даних, аналітичних матеріалів та результатів проведених досліджень.

Матеріал дисертації викладено у чіткій логічній послідовності, а структура роботи відповідає поставленій меті та визначеним завданням дослідження. Оформлення дисертаційної роботи здійснено відповідно до вимог Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.2017 р. № 40 зі змінами, внесеними наказом від 31.05.2019 р.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Наукові результати, отримані в межах дисертаційного дослідження, є суттєвим внеском у розвиток теоретичних і прикладних засад формування та впровадження ефективних стратегій стратегічного управління приватними промисловими підприємствами. Загалом робота заслуговує позитивної оцінки, оскільки відзначається вагомим науковим внеском, високим рівнем опрацювання теоретичних положень, методичних підходів і практичних рекомендацій, а також належною обґрунтованістю висновків і пропозицій та значною практичною цінністю отриманих результатів. Водночас окремі положення дослідження є дискусійними та потребують додаткової уваги.

1. На с. 39 у рис. 1.6 представлено критерії вибору моделі економічного розвитку, а в подальшому тексті розкрито ресурсне забезпечення, фінансову віддачу, екологічні норми, адаптивність і ризикованість моделі. Разом з тим у самому рисунку, на наш погляд, доцільно було б візуально розмежувати критерії вибору моделі та обмежувальні умови її реалізації, оскільки ресурсні, безпекові, інституційні та ринкові обмеження мають різну управлінську природу.

2. На с. 73 у табл. 1.12 систематизовано інструментарій стратегічного планування за економічними, екологічними, соціальними та гібридними орієнтирами. На нашу думку, таблиця була б практичнішою, якби автор додав прив'язку кожного інструменту до конкретних етапів стратегічного планування - аналіз середовища, формування цілей, вибір стратегічних альтернатив, реалізація та контроль.

3. На с. 82 у табл. 2.1 та на с. 83 у табл. 2.2 використано дані щодо прямих матеріальних втрат інфраструктури та промислового сектору станом на початок 2024 р., тоді як дисертація подана у 2026 р. З огляду на динамічність воєнно-кризових умов, доцільно було б пояснити, чому не використано більш актуалізовані оцінки за 2025 р. або не зазначено обмеження щодо доступності таких даних.

4. На с. 87 у табл. 2.6 структурні характеристики бізнес-середовища України подано через обмежену кількість агрегованих показників, зокрема частку МСП, зайнятість у МСП, частку доданої вартості та домінуючі сектори. Таке узагальнення не повною мірою відображає специфіку саме приватних промислових підприємств, зокрема за галузями, регіонами, технологічним рівнем та розміром підприємств.

5. На с. 88 у табл. 2.7 наведено ознаки переходу підприємств України до моделей розвитку «Індустрія 4.0 / 5.0». Разом з тим ознаки Індустрії 5.0 розкрито досить стисло - через людиноцентричність, інтелектуальні екосистеми, роль працівника як креативного інтегратора та конкуренцію за інноваційною цінністю. Доцільно було б доповнити таблицю критеріями безпеки праці, персоналізованого виробництва, екологічної відповідальності та циркулярності.

6. На с. 177 у табл. 3.7 представлено структурно-логічну модель реалізації та оцінювання результативності стратегії економічного розвитку ППП. Разом з тим у моделі не конкретизовано періодичність моніторингу та відповідальних виконавців за кожним рівнем - цільовим, рівнем рішень, реалізації, оцінювання та коригування.

У цілому наведені зауваження не применшують теоретичного та практичного значення результатів дисертаційного дослідження, а окремі з них можуть бути враховані автором у подальшій науковій діяльності. Отже, зазначені недоліки не мають принципового характеру, не знижують наукової цінності отриманих результатів і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Академічна доброчесність

Проведений аналіз дисертаційної роботи Тараненка А.С. засвідчив дотримання вимог академічної доброчесності. У тексті дисертації не виявлено ознак академічного плагіату, фальсифікації чи фабрикації результатів дослідження, що свідчить про відсутність порушень встановлених етичних норм наукової діяльності.

Коректність і оригінальність поданого матеріалу підтверджено результатами перевірки із використанням спеціалізованих програмних засобів в УДУНТ, що додатково засвідчує надійність і доброчесність виконаного наукового дослідження.

Загальний висновок

Проведений аналіз дисертаційної роботи Тараненка Артема Сергійовича на тему «Стратегічне управління економічним розвитком приватних промислових підприємств в умовах системних трансформацій економіки», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», свідчить, що дослідження є цілісною, завершеною та науково зрілою працею, яка поєднує належний теоретичний рівень із вагомою практичною значущістю.

У роботі отримано нові науково обґрунтовані результати, спрямовані на поглиблення теоретичних засад та удосконалення методичних підходів до стратегічного управління економічним розвитком приватних промислових підприємств в умовах системних трансформацій економіки. Запропоновані автором положення формують єдиний замкнений управлінський цикл, орієнтований на підвищення результативності, забезпечення стійкості та зміцнення здатності підприємств протидіяти ризикам і сучасним викликам.

Результати дослідження пройшли належну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях і повною мірою відображені у наукових публікаціях здобувача, що підтверджує їх обґрунтованість і практичну значущість. У дисертації не виявлено порушень академічної доброчесності, а її структура та зміст повністю відповідають заявленій темі та спеціальності.

Дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні, відзначається глибиною опрацювання матеріалу, системністю викладу та практичною спрямованістю результатів. Сукупність отриманих теоретичних і прикладних положень вирішує важливе наукове завдання, що має істотне значення для підвищення ефективності управління та розвитку приватних промислових підприємств.

За своєю актуальністю, рівнем наукової новизни та практичною цінністю дисертація повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, визначеним у пунктах 6–9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Отримані результати дозволяють зробити обґрунтований висновок, що Тараненко Артем Сергійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

РЕЦЕНЗЕНТ:

доцент кафедри фінансів,
обліку та психології
Українського державного університету
науки і технологій
кандидат економічних наук, доцент

Олена ПІКУЛІНА

